

Miðlabreytin á Eysturskúlanum:

Gott við einum steðgi frá tí vanliga

- Tað er lætt at lata seg ávirka av fjølmiðlum, um man ikki veit nóg mikið um teir, men við at fáa undirvísing í miðlum læra vit, at vit skulu ikki trúgva øllum blint og at tað hevur týðning at duga at lesa millum reglurnar, sigur Leivur Persson, næmingur á miðlabreytini á Eysturskúlanum.

10. x og 10. y á Eysturskúlanum vóru á vitjan á Sosialinum her fyrri saman við læraranum á miðlabreytini, Birgiri Kruse. Mynd: Jens Kr. Vang.

TURID KJØLBRO

Á Eysturskúlanum í Havn hava tey eina sera áhuga-verða miðlabreyt. Sum orð- ið sigur er miðlabreytin frá- læra í fjølmiðlum, tað vil siga frálæra í samskipti. Í hesum sambandi vóru báðir 10. flokkarnir á Eysturskú- lanum við lærara teirra Bir- giri Kruse á vitjan á Sosial- inum, har tey finga kunning frá blaðstjóranum um blað- arbeiðið, hvussu tað verður skipað og hvørji viðurskipti dentur verður lagdur á. Spurningarnir frá næming- unum vóru væl fyrireikaðir, nógvir og umfangandi, og blaðstjórin gav sær góða tíð at svara.

Endamálið við undirvís- ingini í miðlum er at næm- ingarnir gjøgnum uppliv- ing, framleiðslu og greinan menna persónliga eiginleik- anum at skilja og nýta mið- lar. Frálæran leggur dent á, at næmingurin lærir at skilja týðningin, fjølmiðlar hava bæði í egnari og fremmand- arí mentan, so hann við hesi vitan kann menna egið dirvi innan og úttan skúlagátt.

Frálæran tekur støði í, at miðlar, sum eru ætlaðir børnunum og ungum, eru vorðnir eins avgerandi tætt- ir í upplivingini sum tættirnir heim og skúli. Fyrsta evnið, ið varð viðgjørt á miðla- breytini við skúlaársbyrjan var nevniliga fyrbrigðið ávirkan, grundað á eina

amerikanska kanning frá 1977, sum vísti, hvat hevur ávirkan á ungfolk: foreldur, skúli og vinfólk. Kanningin vísti, at foreldur hava størstu ávirkanina á barnið, tá ið tað er litíð, so koma fyrst skúlin síðani vinfólkini inn í myndina, og tá minkar ávirkanin frá foreldrunum. Spurningurin er so, hvar fjølmiðlarnir eru í hesi myndini, tí tað er eyðvitað, at mangt er broytt síðani 1977 hesum viðvikjandi.

Skriða dagbók

Í frálæruni verður ein so- kallað dagbók brúkt. Hvør næmingur hevur sína egnu innbundnu dagbók, har við- komandi skripar í alla tíðina til hvønn tíma.

Til frálæruna í miðlum verða evni vald, sum eru av týðningi fyri næmingin, og sum harumframt eru við- komandi sæð í mun til sam- felagskjakkið og evnið, ar- beitt verður við í hinum lærugreinunum hjá næm- ingunum. Sum dømi um evni næmingarnir hava ar- beitt við í seinastuni kunnu vit nevna týska valið, elds- brunin í Göteborg, Pinochet og annað.

Teori og praksis

Miðlabreytin er bert í 10. flokki. Hon eigur 8 tímar av tímatálvuni, 5 samanhang- andi tímar í teldustovni og 3 tímar í miðlastovni um vikuna.

Nýggja fólkkaskúlalógin krevur frálæru í miðlum.

- At undirvísa í miðlum krevur, at viðkomandi lær- ari fylgir væl við í tí, ið hendir á miðlækkinum, er tíðindanarkomanur og væl fyrireikaður. Næmingarnir eru ógvuliga áhugaðir og væl motiveraðir. Teir hava áhuga í øllum, sum liggur á markinum til at vera undir- hald. Í frálæruni brúka vit internetið sum avíslesing, har vit leita eftir upplýs- ingum á fyra leitistøðum. Vit hava fyra støð, sum vit kenna okkum trygg við, norska Aftenposten, CNN, Washington Post og New York Times. Næmingarnir fáa so uppgávur, har tey til dømis skulu lýsa, hvør er Pinochet, hvør var Georg Wallis, sum doyði her fyrri og so framvegis. Upplýs- ingarnar finna næmingarnir á internetinum, teir skriða svarið í dagbókina og keld- una, haðani upplýsingarnir stava, sigur Birgiri Kruse, lærari hjá 10. x og 10. y á miðlabreytini.

- Miðlabreytin er í høv- udsheitum undirvísing í samskipti, har vit skifta mill- um teori og praksis. Grund- stamman í undirvísingini er dagbókin, næmingarnir skriða í. Tað besta hevði sjálvandi verið, at næm- ingarnir høvdu eina farteldu í part, men tað letur seg ikki gera. Við at skriða í dagbók fáa næmingarnir eisini venj-

ing í at skriða við hond, sig- ur Birgiri Kruse.

Øðrvisi og áhugavert

Leivi Persson, sum gongur í 10. x, dámar væl miðla- breytina. Hann heldur tað er stuttligt at hava slíka frá- læru, tað er annaðleiðis og tað er altíð gott við einum steðgi frá tí vanliga.

- Undirvísingin er áhuga- verd og lærarin er væl inni í evninum, vit viðgera. Tað er áhugavert at finna mein- ingina í tekstinum og at læra at lesa millum reglurnar. At ummæla filmir er eisini stuttligt, yvirhøvur at greina, men vit eru ikki altíð samd við læraranum ella innanhýsis í flokkinum, hvat alt merkir. Tað er gott at hava fleiri samanhang- andi undirvísingartímar, tí so fáa vit meir burtúr og tá kunnu vit fara onkustaðni út um skúlastovna, sigur Leivur Persson.

Um hann kundi hugsað sær at brúkt frálæruna í miðlabreytini til at farið víðari við, kanska tikið eina útbúgving í miðlum, sigur Leivur.

- Møguliga, við frálæruni á miðlabreytini eru vit í øl- lum førum væl betri inni í, hvat hendir innan fjølmið- lar. Kanska fari eg at læra til journalist, sigur Leivur.

Leivur heldur, at tað átti at verið undirvíst í miðlum áðrenn 10. flokk.

- Vit hava eitt sindur um

Leivi Persson, sum gongur í 10. x, dámar væl miðla- breytina. Hann heldur, at frálæra átti at verið í miðlum í lægri flokkum eisini. Mynd: Jens Kr. Vang.

fjølmiðlar í lærugreinini Söga og samtíð, men eg kundi hugsað mær meiri enn tað. Tað er lætt at lata seg ávirka av fjølmiðlum, um man ikki veit nóg mikið um tað, men við at fáa undirvísing í miðlum læra vit, at vit skulu ikki trúgva øllum blint.

Næmingarnir í 10. flokki á Eysturskúlanum halda sum heild, at fjølmiðlarnir

gera ov litíð burtur úr teim ungu. Sjónvarpið hevur so at siga einki til ungdómin og ungdómsendingarnar í útvarpinum eru ov fjasutar.

- Tær undirmeta tey ungu og har er ov nógv býtt og fjas við. Blóðini eru sum so góð, men har er ov nógv av politikki í, men tað er helst einki at gera við tað, sigur Leivur Persson.